

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป จึงได้มีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ เป็นการสร้างกลยุทธ์ใหม่ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล สังคมไทย ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในสังคมโลก ปลุกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 1-2)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ 293/2551 ลงวันที่ 11 กรกฎาคม 2551 โดยมีจุดหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4)

สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5) สุขศึกษาและพลศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 8-9)

การเตรียมพร้อมด้านการศึกษาของไทย เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยเป็นผู้นำในการก่อตั้งสมาคมอาเซียน มีศักยภาพในการเป็นแกนนำในการสร้างประชาคมอาเซียนให้เข้มแข็ง ภายใต้อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ วิจัยพัฒนา เทคโนโลยี เอกอัครราชทูต และประชาคมเดียว เพื่อความเจริญมั่นคงของประชากร ทรัพยากร และเศรษฐกิจ ภายใต้อการก่อตั้งนี้จะต้องยึดหลักสำคัญ คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน การศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่น ๆ มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษา เป็นรากฐานของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การเตรียมความพร้อมของการศึกษาไทย มีจุดมุ่งหมาย ดังนี้ 1) การสร้างประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษา ให้ประเทศไทยเป็น Education hub มีการเตรียมความพร้อมในด้านกรอบความคิด คือ แผนการศึกษาแห่งชาติที่จะมุ่งสร้างความตระหนักรู้ของคนไทยในการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทย ให้เป็นคนของประชาคมอาเซียน พัฒนาสมรรถนะให้พร้อมจะอยู่ร่วมกันและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ ด้านการศึกษา โดยให้มีการร่วมมือกันใน 3 ด้าน คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษา การขยายโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริการและจัดการศึกษา 2) ขับเคลื่อนประชาคมอาเซียนด้วยการศึกษาด้วยการสร้างความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศอาเซียน ความแตกต่างทางด้านชาติพันธุ์ หลักสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาเพื่อพัฒนาการติดต่อสื่อสารระหว่างกันในประเทศอาเซียน รวมถึงวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ เพื่อการอยู่ร่วมกันด้วยความเข้าใจกันของประเทศในประชาคมอาเซียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 : 3-5)

ภาษาไทยเป็นภาษาที่ใช้ในประเทศไทย ยังใช้กันในประเทศลาว และขยายการใช้ภาษาไทยไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น ในประเทศกัมพูชา สำหรับประเทศพม่า นั้น ปัจจุบันคนพม่านับล้านคนสามารถพูดภาษาไทยได้ จากสาเหตุแรงงานพม่าในไทย การค้าชายแดน และคนไทยในรัฐฉาน ซึ่งพูดภาษาไทยสำเนียงเหนืออยู่แล้ว เชื่อว่าอาานิสงส์จากการท่องเที่ยวในเมืองสำคัญ ๆ ของพม่าก็จะมีคนที่พูดภาษาไทยเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวอาเซียนในอนาคตอันใกล้ ภาษาไทยเป็นที่นิยมไม่น้อยในประเทศเวียดนาม ในประเทศมาเลเซียศูนย์ภาษาหรือสถาบันภาษาคามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ล้วนเปิดสอนวิชา

ภาษาไทย เช่น มหาวิทยาลัยแห่งชาติมาเลเซีย (Universiti Kebangsaan Malaysia) ที่ปาดัง รัฐ
 สelangor และมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์มาเลเซีย (Universiti Sains Malaysia) ที่ปีนัง มีการเปิด
 ให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยมาหลายสิบปีแล้ว และมีนักศึกษาสนใจเรียนกันอย่างมากมาย
 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 3-5)

ประเทศไทย โขคดีที่ทางด้านภูมิศาสตร์เป็นจุดศูนย์กลางโดยธรรมชาติหรือเป็น
 “ฮับ” (Hub) ของสุวรรณภูมิหรืออินโดจีน ซึ่งทำให้กลายเป็น “ฮับ” (Hub) ของอาเซียน จึงช่วย
 ให้ประเทศไทยเป็นผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์สูงสุดในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนก็คือไทย
 ปัญหาที่มีอยู่ว่า ทั้ง ๆ ที่รู้ว่าประเทศไทยมีความสำคัญและภาษาไทยก็มีความสำคัญตามไป
 ด้วย คนไทยพูดภาษาไทยมาตั้งแต่เกิด เรียนหนังสือในโรงเรียนก็ใช้ภาษาไทย ถึงแม้เรียน
 ภาษาอังกฤษครูผู้สอนก็ยังบรรยายด้วยภาษาไทย เวลาติดต่อกับราชการทุกครั้งก็ใช้ภาษาไทย
 สรุปลแล้วไม่ว่าคนไทยจะพูด จะคิด หรือจะฝัน ก็พูด คิด ฝันเป็นภาษาไทย แต่ก็เชื่อว่าคนไทยจะ
 รู้จักที่มาที่ไปของภาษาไทยที่เรียกกันว่า “ภาษาแม่” ของตนสักทีก็น้อย เวลาสอบวิชา
 ภาษาไทย นักเรียนจำนวนไม่น้อยไม่เก่งและสอบตกวิชาภาษาไทย ดังนั้นในฐานะที่เป็นคน
 ไทย หากได้เรียนรู้และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นแล้ว สามารถที่จะช่วยให้รู้จัก
 ภาษาไทยมากขึ้น เมื่อคนในอาเซียนได้หันมาเรียนภาษาไทย ไม่ว่าจะลาว เขมร เวียดนาม
 มาเลเซีย จีน ญี่ปุ่น และชาวต่างชาติอีกหลายประเทศทั่วโลกกำลังเรียนภาษาไทย
 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 3-5)

การพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ ทั้งภาษาไทย คณิตศาสตร์
 วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ภาษาอังกฤษ หรืออื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลสูงสุดได้
 นั้น ในเบื้องต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอันดับ
 แรก เพราะการอ่านออกเขียนได้ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพในการเรียนรู้ของ
 ผู้เรียน หากปล่อยปละละเลยไม่มีการพัฒนาแก้ไขในแนวทางที่ถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรก ก็คงยากที่
 จะพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวเดินต่อไปอย่างมีคุณภาพได้ ปัจจุบันเด็กและเยาวชนจำนวนไม่น้อยที่
 หันไปให้ความสนใจกับการดูโทรทัศน์ เล่นเกมอินเทอร์เน็ต เป็นเหตุให้สติการอ่านหนังสือ
 ลดลงไปทุกที ล่าสุดสำนักงานสถิติแห่งชาติรายงานว่า การอ่านหนังสือของเด็กไทย จากเดิม 52
 นาทีต่อวันซึ่งนับว่าน้อยมากอยู่แล้ว เมื่อเทียบกับการอ่านของเด็กชาติอื่น อย่างเช่นญี่ปุ่น
 สิงคโปร์ ได้ลดลงเหลือเพียง 39 นาทีต่อวัน ซึ่งเป็นปัญหาที่น่าห่วงใยยิ่ง หากยังไม่ร่วมกัน
 หาทางแก้ไข ก็จะส่งผลให้คุณภาพของเด็กไทยลดลงไปเรื่อย ๆ ในขณะที่สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
 ได้เสนอผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานสถานศึกษาภายนอกของ สมศ.ในรอบสอง (พ.ศ.

2549-2551) มีข้อสังเกตจากผู้ประเมินจำนวนมากว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา มีปัญหาเรื่องการอ่านออกเขียนได้ โดยพบว่าโรงเรียนหลายแห่งนักเรียนมีการเขียนคำภาษาไทยผิด การเรียงรูปประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้ข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้ (ฟาฏินา วงศ์เสงา. 2552 : 7-10) สมเกียรติ ชอบผล ได้เสนอผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2554 ทั่วประเทศ จำนวน 782,284 คน จาก 31,269 โรงเรียน พบว่า ด้านการเขียน อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง 82,391 คน หรือร้อยละ 10.53 และเขียนไม่ได้ จำนวน 45,477 คน ร้อยละ 5.81 ด้านการอ่าน ต้องปรับปรุง 32,524 คน ร้อยละ 3.52 และอ่านไม่ได้ 32,699 คน ร้อยละ 4.18 รวมถึง วินัดดา ปิยะศิลป์ ได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะภาษาไทยของนักเรียนไทยส่วนใหญ่ พบว่า มีทักษะด้านการอ่านไม่เกินระดับ 2 จากทั้งหมด 5 ระดับ และแน่นอนจากปัญหาการอ่านและการเขียนนี้เองได้ส่งผลให้เกิดปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำอย่างน่าเป็นห่วงอย่างเช่นปัจจุบัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 5-6)

การประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน NT (National Test) ปีการศึกษา 2554 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ในการประเมินคุณภาพใน 3 กลุ่มสาระ คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยรวมร้อยละ 58.30 เมื่อพิจารณาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.12 เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายสาระการเรียนรู้ พบว่า ด้านการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.47 ด้านการเขียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 64.02 มีนักเรียนที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ร้อยละ 66.58 พอใช้ร้อยละ 28.40 และควรปรับปรุงร้อยละ 5.01 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่าน การเขียน ยังเป็นปัญหาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานและตัวชี้วัด (กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา. 2553 : 9) ดังนั้นการสำรวจข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาด้านการอ่าน-เขียน จึงเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการแบบง่ายเพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหา การอ่าน - เขียนภาษาไทย จึงเป็นเรื่องสำคัญจำเป็นสำหรับครูและต้องเป็นเรื่องที่ง่าย ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน และส่งผลต่อคุณภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้เรียนจะใช้ในการแสวงหาความรู้ในโลกกว้างได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินเพื่อคัดกรองนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2554 โดยใช้เครื่องมือคัดกรองที่สร้าง

ชั้นของงานพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลปรากฏว่า นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวนทั้งหมด 30,166 คน มีนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้ผ่านเกณฑ์ 26,778 คน คิดเป็นร้อยละ 88.34 มีนักเรียนที่อ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ 3,478 คน คิดเป็นร้อยละ 11.66 (เทิดศักดิ์ โภธิสาขา. 2555 : 48-50) ซึ่งการคัดกรองนักเรียนอ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 พบว่า ยังมีนักเรียนในระดับประถมศึกษาที่อ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 3,478 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 30,166 คน คิดเป็นร้อยละ 11.66 และโดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่จะต้องได้รับการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน NT (National Test) เพื่อตรวจสอบทักษะความสามารถของนักเรียนในด้านการอ่านเขียน ยังมีผู้ที่อ่านออกเขียนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ 468 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 4,862 คน คิดเป็นร้อยละ 9.63 นับว่าเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องแก้ไข (กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา. 2553 : 10)

การแก้ปัญหาอ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ของผู้เรียนคงต้องเริ่มต้นด้วยการหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาเสียก่อน เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์และแก้ปัญหาให้ตรงจุดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งปัญหาอาจมาจากหลายสาเหตุ เช่น ปัญหาด้านหลักสูตรด้านครอบครัว ความพร้อมและระดับสติปัญญาของเด็ก วิธีการสอนของครู รวมถึงการเอาใจใส่ของผู้ปกครอง ซึ่งมีผลการศึกษาชี้ชัดว่า นักเรียนจะเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ถ้าผู้ปกครองร่วมกันดูแลเอาใจใส่ด้วยความรักและความเข้าใจ อ่านหนังสือร่วมกับบุตรหลานของตนสม่ำเสมอ เราจะเห็นได้ว่าผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของบุตรหลาน โดยเฉพาะในช่วงวัยเริ่มเรียน แม้กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเสริมและยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย ด้วยวิธีการที่หลากหลายมาอย่างต่อเนื่อง แต่จากกระแสสังคมยังคงมีภาพสะท้อนให้เห็นอีกว่า นักเรียนบางคนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แต่ยังอ่านเขียนไม่คล่อง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาบางคนยังคงมีปัญหาเรื่องความเข้าใจการอ่าน มีความอ่อนด้อยเรื่องการเขียน หรือบางคนจบระดับอุดมศึกษาแต่ความรู้ความสามารถด้านการอ่านการเขียนยังคงเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติงาน เราจะเห็นว่า การอ่านออกเขียนได้จึงเป็นปัญหาสำคัญที่ทำทนายครูผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่สอนภาษาไทย จะได้รับการกล่าวโทษเสมอว่าสอนอย่างไร เด็กถึงอ่านหนังสือไม่ออกเขียนไม่ได้ ดังนั้น คงไม่สายเกินไป

หากครูผู้สอนจะหันมาทบทวนบทบาทความเป็นครูที่มีความสำคัญยิ่งต่อการแก้ปัญหา คงต้อง
 ร่วมด้วยช่วยกันด้วยการทุ่มเทเวลา แรงกาย แรงใจ ด้วยความเสียสละอย่างมาก เพื่อร่วมพัฒนา
 ผู้เรียนให้สามารถอ่านออกเขียนได้โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย และเมื่อเด็กอ่านออกเขียนได้
 แล้ว มิใช่จะหยุดเพียงเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องจนถึงขั้นการอ่านคล่องเขียน
 คล่อง และสามารถอ่านเชิงจิตวิเคราะห์ได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2553 : 6 -

7)

การฝึกอบรมมีความสำคัญเป็นอย่างมากเป็นการส่งเสริมให้พัฒนาศักยภาพของ
 บุคคล เพิ่มขีดความสามารถ (Competency) ในการปฏิบัติงาน เกิดการพัฒนาด้านจิตใจ (Mind
 development) ปรับเปลี่ยนทัศนคติ (Attitude) และพฤติกรรม (Behavior) ในทางสร้างสรรค์
 (Creative) เกิดความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน (Teamwork) การฝึกอบรมจึงเป็นการ
 เปลี่ยนแปลง เพิ่มพูนความรู้ (K = Knowledge) ทัศนคติ (A = Attitude) การฝึกปฏิบัติ (P =
 Practice) ทักษะ (S = Skill) ความสนใจ (I = Interest) ความเข้าใจ (U = Understanding)
 เพราะว่ากระบวนการฝึกอบรม เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความ
 เข้าใจ ความชำนาญและทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนถึงสามารถเปลี่ยน
 พฤติกรรมไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การฝึกอบรม เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้
 เป็นระบบเพื่อสร้างหรือเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ความสามารถและเจตคติ (Goldstein, 1993 :
 342) ได้เสนอแนวคิดว่าหัวใจของการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้อง
 มุ่งองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ซึ่งตอบสนองต่อ
 ความจำเป็นในการฝึกอบรมที่แท้จริง 2) แนวทางการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าอบรม
 หรือที่เรียกว่า หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม และความจำเป็นใน
 การฝึกอบรม 3) โครงการบริหารงานฝึกอบรม ที่รัดกุมและละเอียดครบถ้วน ดังนั้นการ
 ฝึกอบรม จึงเป็นกระบวนการในอันที่จะทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ
 ความชำนาญ ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อันจะเป็นผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตาม
 วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (กริช อัม โภชน์. 2545 : 14-16) ดังนั้นการแก้ไขปัญหการอ่าน
 เขียน ภาษาไทย หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ปัญหาการอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ อ่านไม่คล่องเขียนไม่
 คล่อง ในขณะนี้ เป็นปัญหาเร่งด่วน ที่ครูผู้สอนทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนภาษาไทย
 ต้องร่วมมือร่วมใจกันแก้ไขเพื่อให้เยาวชนผู้เป็นอนาคตของชาติ มีการพัฒนาหรือได้รับการ
 แก้ไขปัญหา ด้วยเหตุที่ว่า หากเยาวชนของเราอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ การเรียนรู้สรรพวิชาต่างๆ
 ก็ย่อมจะมีคมน เพราะทักษะการอ่านเขียน เป็นทักษะพื้นฐานจำเป็น ในการรับสาร ส่งสาร

นอกเหนือจากทักษะฟัง ดู พูด ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ผู้เรียนจะใช้ในการแสวงหาความรู้ในโลกกว้างได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด (เมธี ปิยะกุล. 2549 : 4)

ปัญหาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จากการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา พบว่า เกิดจากปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน สาเหตุที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การเขียน รองลงมาคือ การอ่าน และสาเหตุของปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย (เทิดศักดิ์ โปธิสาขา. 2556 : 3) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านออกเขียนได้ ดังนั้นครูเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องให้ความช่วยเหลือ และพบว่าการช่วยเหลือจากครูเป็นปัจจัยชี้วัดความพึงพอใจในโรงเรียนที่สำคัญที่สุด (ศรียา นิยมธรรม และประภัสร์ นิยมธรรม. 2546 : 36) ครูจะต้องเรียนรู้เข้าใจ ในเทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และข้อจำกัดของวิธีการเรียนของเด็ก เรียนรู้และพัฒนาเทคนิคการสอนใหม่ๆ (สุวพิชชา ประสิทธิ์ชัยกิจ และนาที เกิดอรุณ. 2548 : 74) ดังเช่น จากการศึกษาของ Aston (1985 : 141-171) Gibson & Dembo (1984 : 569-582) พบว่า ครูเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทในการให้ความรู้และเป็นผู้จัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน โดยมีความเชื่อว่า ผู้เรียนสามารถกระทำพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ดี

ปัจจัยสำคัญที่สุดของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ คือครูซึ่งมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง 2 ส่วน ได้แก่คุณภาพตัวครู และคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครูครูที่ดีต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพ เมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์ หมั่นพัฒนาตนเอง สิ่งสำคัญที่สุดคือ ครูต้องมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ถ่ายทอดความรู้ต่อยอดความรู้ให้ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูต้องมีความเชื่อว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถในการเรียนรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้ ครูถ้าได้รับการพัฒนาแล้ว ทุกสิ่งทุกอย่างก็จะพัฒนาง่ายขึ้น เพราะว่าทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ ประเทศที่เจริญก้าวหน้าต้องอาศัยคนเป็นกำลังและเป็นตัวจักรสำคัญ เพราะคนจะเป็นผู้ดำเนินการ ผู้จัดการ ผู้บริหาร และผู้ควบคุมการใช้ทรัพยากรด้านงบประมาณ อุปกรณ์ หรือ วัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ การจัดหาค้นหากิจจนถึงขั้นดำเนินการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ให้ก่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง ทรัพยากรมนุษย์

เป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในบรรดาทรัพยากรอื่น ๆ วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ดีที่สุด จากวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกอบรม ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้สำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จึงเป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกทักษะการอ่านการเขียน และประสบการณ์ตรง (สำนักทดสอบทางการศึกษา. 2554 : 5-6) จากปัญหาการอ่านออกเขียนได้ และความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีลักษณะอย่างไร จะสามารถพัฒนาด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ได้หรือไม่ และนักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างไร
2. หลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีผลการประเมินเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อประเมินหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นการพัฒนาคู่มือสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เรื่องการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างการ

อ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยต้องการให้ครูผู้สอนภาษาไทยได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการปฏิบัติ ขอบเขตของการวิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับครูเพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,073 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม คือ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 339 โรงเรียนละ 1 คน รวม 339 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ ครูวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 19 ศูนย์เครือข่าย ศูนย์ละ 1 คน รวม 19 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 10 คน

ในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านออกเขียนได้ ตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่มีความสอดคล้องกับบริบทของนักเรียน ด้วยวิธีการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ได้แก่ การสอบถาม การสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่ม โดยยึดจุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นหลัก เพื่อให้เป็นตัวแทนที่จะได้มาซึ่งข้อมูลเบื้องต้นตามสภาพจริงผลที่ได้จากการศึกษาในขั้นตอนนี้ จะนำไปประกอบการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และเป็นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน นำมาสังเคราะห์เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดในการสร้างหลักสูตรฝึกอบรมใน

การสร้าง จากนั้นทำการพัฒนาโครงร่างองค์ประกอบของหลักสูตรฝึกอบรม การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย และตรวจสอบความเหมาะสมโดยนำหลักสูตรฝึกอบรม ไปวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยคือครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบ จากนั้นจึงนำหลักสูตรฝึกอบรม ขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้หลักสูตรการฝึกอบรมที่เหมาะสม แล้วจึงพัฒนาเครื่องมือประกอบหลักสูตรการฝึกอบรม ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย และการวัดประเมินผล รวมทั้งตรวจสอบคุณภาพด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้และปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบ ทำให้ได้หลักสูตรการฝึกอบรมที่มีคุณภาพสำหรับการนำไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและศึกษาผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 339 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำแนกเป็นครูผู้สอนภาษาไทย ระดับประถมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 4 คน ขนาดกลาง จำนวน 4 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน รวมจำนวน 10 คน

ในขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นในขั้นตอนที่ 1 ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงทดลองแบบหนึ่งกลุ่มทดลองวัดสองครั้ง (One Group Pretest-Posttest Design) วัดก่อนและหลังการทดลองแล้วศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรการฝึกอบรม การจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป ทำให้ทราบประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนการฝึกอบรมกับหลังการฝึกอบรม ศึกษาเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และนำผลที่ได้ไปปรับปรุงหลักสูตรฝึกอบรม สำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม เป็นการประเมินหลักสูตรในด้านบริบทด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ จากการบันทึกผลและการประเมินการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร และการติดตามผลหลังจากที่ได้รับการอบรมตามหลักสูตรดังกล่าว ว่ามีพัฒนาการเป็นอย่างไร โดยการประเมินจาก ครู และนักเรียน ในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นการประเมินผลหลักสูตร และประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ด้วยวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กันไป ศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนและนักเรียนกลุ่มทดลองหลังจากผ่านการฝึกอบรมตามหลักสูตร ผลที่ได้จากการศึกษานำมาปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมให้สมบูรณ์ เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ในโอกาสต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การฝึกอบรมตามหลักสูตรการฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครูเพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม หมายถึง กระบวนการหรือขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่เหมาะสมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งเป็นรูปแบบของหลักสูตรแบบผสมผสาน มีขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม 7 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 การวินิจฉัยความต้องการ หมายถึง การศึกษาความต้องการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก เป็นการวินิจฉัยประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจะใช้กำหนดเนื้อหาและวิธีการจัดประสบการณ์การฝึกอบรม

1.3 การเลือกเนื้อหา หมายถึง การเลือกเนื้อหาสาระที่จะนำมาให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาโดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่เลือกมานั้นจะต้องมีความตรงตามวัตถุประสงค์

1.4 การจัดองค์ประกอบของเนื้อหา หมายถึง การนำเนื้อหามาจัดเรียงลำดับ โดยใช้เกณฑ์หรือระบบ ต้องคำนึงถึงความเชื่อมโยงและการเน้นให้เหมาะกับวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

1.5 การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การพิจารณาเรื่องของการจัดเรียงลำดับประสบการณ์ และจะต้องเลือกวิธีการจัดการฝึกอบรมที่จะสร้างประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์

1.6 การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การฝึกอบรม หมายถึง การจัดองค์ประกอบของประสบการณ์การฝึกอบรม คือการพัฒนากระบวนการสร้างมโนทัศน์ และคำนึงถึงคำถามสำคัญ ได้แก่ จะทำอะไรให้เนื้อหาสาระสอดคล้องกับประสบการณ์และความสนใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และจะทำอะไรให้การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ สอดคล้องและตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.7 การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยจะต้องตอบคำถามว่า จะประเมินคุณภาพของการฝึกอบรมที่เกิดขึ้นได้อย่างไร และจะใช้เครื่องมือและวิธีการใดในการประเมิน

2. หลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านออกเขียนได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมายถึง หลักสูตรฝึกอบรมสำหรับครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งหลักสูตรการฝึกอบรมแบ่งเป็น 4 กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Based on training) หมายถึง การอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี ในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

กิจกรรมที่ 2 การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน (Based on the job) หมายถึงการนำกระบวนการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมการอ่านออกเขียนได้มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้กับนักเรียนในชั้นเรียน

กิจกรรมที่ 3 การนิเทศติดตาม (Based on supervision) หมายถึง การนิเทศติดตามการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยผู้วิจัย ใช้รูปแบบการนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching techniques) เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในการช่วยเหลือให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คือ

ศึกษานิเทศก์ รวมทั้งเครือข่ายการนิเทศที่เข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศการศึกษา การดำเนินการ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่เสริมสร้างทักษะการอ่านออกเขียนได้ให้แก่ครู ให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน การนำเทคนิคการนิเทศแบบให้คำชี้แนะมาใช้ในการนิเทศการศึกษา จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนภาษาไทยที่สร้างเสริมให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้นได้

การนิเทศแบบให้คำชี้แนะ (Coaching) หมายถึง วิธีการพัฒนาสมรรถภาพการ ทำงานของครู โดยเน้นไปที่การทำงานให้ได้ตามเป้าหมายของงาน หรือการช่วยให้สามารถนำ ความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่และหรือได้รับการอบรมมา ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้คำชี้แนะมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีเป้าหมายที่ต้องการไปให้ถึง 3 ประการ คือ การ แก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความรู้ ทักษะ หรือความสามารถในการ ทำงาน และการประยุกต์ใช้ทักษะหรือความรู้ในการทำงาน ที่ตั้งอยู่บนหลักการของการเรียนรู้ ร่วมกัน (Co-Construction)

กิจกรรมที่ 4 การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม (Based on evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรฝึกอบรม โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 ประเมินครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยที่เสริมสร้างทักษะ การอ่านออกเขียนได้

2.2 ประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อหลักสูตรการฝึกอบรม

2.3 ประเมินการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3. การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ หมายถึง การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายแก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาไทยอย่างมีความหมาย และรู้ หลักเกณฑ์ทางภาษาไทยไปพร้อมๆกับการอ่านออกเขียนได้ เป็นรูปแบบการเรียนรู้โดยการลง มือทำ (Learning by doing) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านออกเขียนได้กับทักษะการ ปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง (Brain-Based Learning : BBL)

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านออกเขียนได้ให้นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การฝึกเขียน (Writing practice) หมายถึง การเขียนไทย 10 คำ ตัวบรรจง เต็มบรรทัด โดยใช้บัญชีคำพื้นฐาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ขั้นที่ 2 การฝึกอ่าน (Reading practice) หมายถึง การเขียนหรือติดบัตรคำ คำที่ เขียนบนกระดาน แล้วดำเนินกิจกรรมฝึกอ่าน

3.1 นักเรียนอ่านออกเสียงตามครู

3.2 นักเรียนอ่านออกเสียงพร้อมกัน

3.3 นักเรียนตัวแทน 1 คน อ่านนำ แล้วให้ทุกคนอ่านออกเสียงตาม

3.4 นักเรียนจับคู่ อ่านออกเสียงพร้อมกัน แล้วสลับเปลี่ยนกันอ่าน

ขั้นที่ 3 การฝึกเขียนและอ่าน (Writing and reading practice) หมายถึง นักเรียน เขียนแก้คำที่เขียนผิด แล้วนำมาส่งครู ก่อนส่งให้นักเรียนอ่านออกเสียงคำทั้งหมด

ขั้นที่ 4 การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การตรวจให้คะแนนและคำแนะนำ นักเรียนรายบุคคล ควรปรับปรุงในเรื่องใด

ขั้นที่ 5 การแสดงผลงานนักเรียน (Show the workings students) หมายถึง การ นำผลงานของนักเรียนมาจัดแสดงนิทรรศการ

4. การอ่านออกเขียนได้

อ่านออก หมายถึง ความสามารถในการอ่านออกเสียงภาษาไทย ทั้งคำ ประโยค และเรื่องราว จากคำในบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

เขียนได้ หมายถึง ความสามารถในการเขียนภาษาไทย ทั้งคำ ประโยค เรื่องราว ได้จากคำในบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

การอ่านออกเขียนได้ หมายถึง ความสามารถในการอ่าน การเขียน เพื่อรู้ เข้าใจ ใช้การอ่านเพื่อการศึกษา และสื่อสารเป็นภาษาเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้านการอ่านออกเขียนได้ เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อประเมินการอ่านออกเขียนได้ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด

5.1 แบบทดสอบการอ่าน เป็นแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการอ่านออกเสียง มีรูปแบบ ดังนี้

5.1.1 การอ่านออกเสียง จำนวน 1 เรื่อง

5.1.2 การอ่านรู้เรื่อง จำนวน 1 เรื่อง

5.2 แบบทดสอบการเขียน เป็นแบบทดสอบทักษะปฏิบัติการเขียน มีรูปแบบ
ดังนี้

5.2.1 การเขียนคำ จำนวน 20 คำ

5.2.2 การเขียนเรื่องจากภาพ จำนวน 1 เรื่อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับครูเพื่อเสริมสร้าง
การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประโยชน์ในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับบุคคล

1.1 ครูได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่หลากหลาย เพื่อเสริมสร้างทักษะ
การอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

1.2 นักเรียนได้รับการเสริมสร้างทักษะการอ่านออกเขียนได้

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาได้แนวทางแก้ไขปัญหาคารอ่านออกเขียนได้ของ

นักเรียน

2. ระดับโรงเรียน

2.1 โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ได้หลักสูตรในการ
พัฒนาครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่
สร้างเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน

2.2 โรงเรียนได้พัฒนาครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา ด้านการจัดการ
เรียนรู้ภาษาไทยที่ส่งเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้

2.3 โรงเรียนมีนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ลดลง

3. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

3.1 ได้หลักสูตรในการพัฒนาครูผู้สอนสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ให้มี
ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยที่สร้างเสริมทักษะการอ่านออกเขียนได้ของ
นักเรียน

3.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้พัฒนาและส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาไทย
ระดับประถมศึกษา ได้รับความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเสริมสร้าง
ทักษะการอ่านออกเขียนได้ของผู้เรียน

3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยได้รับการพัฒนาและส่งผลต่อนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ลดลง

3.4 ได้เครือข่ายครูผู้สอนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.5 ได้แนวทางการพัฒนาการอ่านออกเขียนได้ของนักเรียน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ระดับประเทศ

4.1 ได้หลักสูตรฝึกอบรมครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านออกเขียนได้ระดับประถมศึกษา เพื่อขยายผลไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย

4.2 ได้แนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับครูผู้สอนภาษาไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษาทุกสังกัด ที่มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY